

Analytický komentár

Domácnosti a finančný trh v SR

Slovenské domácnosti vo veľmi malej miere investujú do podielových fondov, akcií alebo dlhopisov. Cieľom predkladaného materiálu je identifikovať prípadné prekážky, ktoré priamo alebo nepriamo obmedzujú vstup domácností na finančný trh. Na dopytovej strane je to nižší disponibilný príjem a nižšie bohatstvo slovenských domácností. Tento komentár sa však sústreďuje na faktory na strane ponuky finančného trhu, ktoré vplyvajú na intenzitu investovania domácností. Vo všeobecnosti sa ponuka finančných produktov javí byť na území SR široká, avšak, banky, s ktorými sa spravidla stretávajú bežné domácnosti ako s jedinou finančnou inštitúciou v rámci sporenia či investovania, ponúkajú len niektoré produkty v porovnaní s ponukou ostatných finančných inštitúcií sprostredkujúcich investovanie. Výnimkou sú klienti privátneho bankovníctva. Rovnako, existujú určité obmedzenia, čo sa týka potrebných minimálnych investovaných súm do finančných produktov a tiež výšky poplatkov, ktoré majú zásadný vplyv najmä na drobných investorov. Nízka úroveň investovania domácností môže byť podmienená aj nízkou úrovňou finančnej gramotnosti v porovnaní s vyspelejšími krajinami západnej Európy a značnými transakčnými nákladmi, ktoré súvisia so štúdiom výberu vhodného finančného produktu alebo výberu finančného sprostredkovateľa.

1. Motivácia

Výsledky medzinárodných zisťovaní o domácnostiach a ich finančnej situácii (tabuľka 1) poukazujú na rozdielny charakter participácie domácností na finančnom trhu v jednotlivých krajinách. Pokým investovanie do cenných papierov alebo podielových fondov je bežnou súčasťou portfólia aktív domácností v krajinách ako USA, Spojené kráľovstvo alebo Nemecko, domácnosti na Slovensku do týchto finančných aktív investujú len málo. Na druhej strane, takmer 9 z 10 slovenských domácností vlastní nehnuteľnosť v ktorej býva, čo je v medzinárodnom porovnaní vysoký podiel a môže zohrávať významnú úlohu v participácii domácností na finančnom trhu.

Tabuľka 1 Medzinárodné porovnanie participácie domácností vo vybraných aktívach (%)

	Nemecko	Francúzsko	Taliansko	Holandsko	Slovensko	UK	USA
Finančné aktíva	99,3	99,6	92,0	97,8	91,7	99,0	94,0
Depozity	99,0	99,6	91,8	94,2	91,2	97,4	92,6
Dôchodkové sporenie (dobrovoľné)	46,5	37,5	18,0	49,8	15,0	76,1	57,6
Akcie (priamo držané)	10,6	14,7	4,6	10,4	0,8	17,5	15,1
Podielové fondy	16,9	10,7	6,3	17,7	2,7	5,4	8,7
Akcie priamo a nepriamo držané (spolu)	23,7	23,0	11,5	19,3	6,8	n.a.	49,8
Dlhopisy	5,2	1,7	14,6	6,0	1,0	28,2	13,2
Ostatné finančné aktíva	22,0	10,2	4,2	10,7	10,2	37,9	13,4
Reálne aktíva	80,2	100	97,7	89,8	96,0	100	91,3
Vozidlá, cennosti a ostatné aktíva	73,2	100	95,1	82,6	68,5	100	87,5
Hlavná nehnuteľnosť	44,2	55,3	68,7	57,1	89,9	68,0	67,2
Iné nehnuteľnosti	17,8	24,7	24,9	6,1	15,3	10,9	14,4
Súkromné podnikanie	9,4	10,7	18,4	4,8	10,8	n.a.	12,1

Poznámka: n.a. - údaje nie sú dostupné.

Zdroj: Badarinza a kol. (2016)

Investovanie domácností do finančných aktív závisí od mnohých faktorov. Okrem vlastníctva svojho bývania (Cocco, 2006), je to napríklad bohatstvo domácnosti a úroveň vzdelania (Campbell, 2006), heterogenita domácností v averzii k riziku (Gomes a Michaelides, 2005), finančná gramotnosť a finančná asistancia domácnostiam (Van Rooij a kol., 2011; Von Gaudecker, 2015) a iné. Rozdielne finančné správanie domácností môže mať aj systémový základ, a to v dôsledku rozdielnych charakteristík domácností v porovnaní s rozdielnymi ekonomickými prostrediami krajín (Christelis a kol., 2013).

Dôležitým predpokladom investovania domácností do finančných aktív môže byť najmä v rozvíjajúcich sa ekonomikách dostupnosť finančných služieb, prístup k finančným inštitúciám a rozvinutosť ich infraštruktúry (Honohan, 2008 alebo Beck a kol., 2007). Práve rozvinutosť infraštruktúry a identifikácia dodatočných nákladov spojených s investovaním, ktoré penalizujú vstup slovenských domácností na finančný trh, sú témou tohto materiálu.

2. Kanály investovania

Investovanie do finančných aktív prebieha na Slovensku viacerými kanálmi. Prvou a v našom prostredí tradičnou a najbežnejšou možnosťou je obrátiť sa na svoju banku, ktorá ponúka klasické bankové produkty vo forme sporiacich účtov, vkladných knižiek alebo terminovaných vkladov.

Do podielových fondov môže domácnosť investovať tiež na pobočke svojej banky, prostredníctvom správcovskej spoločnosti. Ak banka nemá v ponuke podielové fondy, investor má možnosť obrátiť sa priamo na zahraničný subjekt kolektívneho investovania, t.j.

Analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

na zahraničnú správcovskú spoločnosť, resp. na spoločnosti (obchodníka s cennými papiermi - o.c.p.) distribuujúce na Slovensku podielové fondy, ktoré sú spravované zahraničnými správcovskými spoločnosťami.

Ďalšou možnosťou ako sporiť/investovať je zriadiť si stavebné sporenie, doplnkové dôchodkové sporenie alebo životné poistenie buď priamo na pobočke danej spoločnosti (t.j. stavebná sporiteľňa, poisťovňa, doplnková dôchodková/správcovská spoločnosť) alebo prostredníctvom externých finančných agentov alebo poradcov.

V prípade investovania do sofistikovaných finančných nástrojov sa domácnosti môžu obrátiť na brokerov (oddelenie banky alebo mimo bankový o.c.p.), ktorí majú oprávnenie sprostredkovať investovanie na kapitálových trhoch. Investovanie do finančných nástrojov môže prebiehať dvoma kanálmi. Na jednej strane, špeciálnu kategóriu brokerov predstavujú inštitúcie ponúkajúce privátne bankovníctvo, ktoré klientom sprostredkujú investovanie do individuálnych akcií, dlhopisov, podielových fondov, derivátov, komodít, drahých kovov alebo iných finančných produktov. V rámci privátneho bankovníctva sa klientovi poskytuje buď kompletná správa jeho majetku, kedy sa o investície úplne stará banka, alebo iba poradenstvo, kedy si klient vyberá, kam presne chce investovať. V rámci privátneho bankovníctva sa takéto služby poskytujú výlučne bonitnej klientele s aktívami vo výške od niekoľko 100-tisíc EUR (v závislosti od banky). Menej bonitná klientela sa má možnosť obrátiť na brokerov, ktorí sprostredkovávajú prístup na akciové, komoditné alebo iné trhy v Európe a vo svete. Fungujú najmä na báze internetových brokerských platforiem. Online brokeri vedia sprostredkovať investovanie na burzách po celom svete do klasických cenných papierov vo forme akcií, dlhopisov, podielových fondov, ETF (Exchange Traded Funds), mien a drahých kovov, ale aj finančných derivátov. Vo všeobecnosti platí, že na zriadenie brokerského účtu stačí doložiť niekoľko dokumentov (zmluvu, vyplnený investičný dotazník, doklady totožnosti). Investície v menších objemoch sú však relatívne drahé, pretože poplatky sa bežne odvíjajú od pevnej čiastky za zrealizovaný nákup/predaj.

3. Náklady investičných produktov

Bližšia špecifikácia ponuky a nákladov spojených s možným investovaním slovenských domácností do finančných aktív je zosumarizovaná v tabuľke 2, v prílohe komentáru. Vychádza z kvalitatívneho spracovania dostupných informácií od zástupcov finančných inštitúcií, všeobecných obchodných podmienok jednotlivých finančných produktov, a sadzobníkov a poplatkov jednotlivých spoločností.^{1 2}

Navyše, v tabuľke 3 uvádzame porovnanie vybraných poplatkov v otvorených podielových fondoch ponúkaných na Slovensku, ktorých údaje pochádzajú z databázy Slovenskej asociácie správcovských spoločností.³ Poplatky, ktoré investor platí správcovskej spoločnosti, majú pri rôznych druhoch podielových fondov odlišný charakter. Pokým v otvorených podielových fondoch sa účtujú najmä vstupné poplatky (medián: 3,0 % z prvotnej investovanej sumy) a priebežné poplatky za správu depozitára (medián: 1,4 % z vlastného imania ročne), výstupné poplatky väčšina správcovských spoločností neúčtuje. Treba zdôrazniť, že poplatky v podielových fondoch ponúkaných na Slovensku sú značne vyššie v porovnaní s trhmi ako

¹ Analýza ponuky a nákladov vybraných finančných produktov bola uskutočnená v priebehu septembra 2016 - prípadné zmeny nie sú v materiáli zachytené.

² Dôraz je najmä na porovnanie poplatkov v podielových fondoch ponúkaných o.c.p. a dôchodkových fondoch.

³ K dispozícii sú detailné informácie o približne 600 otvorených podielových fondoch.

napríklad USA, kde sa priemerné ročné poplatky za správu fondu (tzv. "management fees") pohybujú na úrovni od 0,1 % po 0,9 % ročne, v závislosti od spôsobu spravovania fondov.⁴ Na výraznú heterogenitu poplatkov v podielových fondov naprieč krajinami poukazuje aj akademická literatúra. Napríklad, Khorana a kol. (2009) ukázali, že poplatky sa líšia v závislosti od veľkosti fondu alebo od ekonomického prostredia krajiny (dôraz na konkurenciu, ochranu investora, a pod.).

Pre porovnanie, poplatkov účtovaných vo fondoch 2. a 3. piliera je viac a v zásade platí, že ich správcovské spoločnosti využívajú na ich maximálnej zákonom povolenej úrovni.⁵ Vo fondoch 2. piliera platí sporiteľ za správu dôchodkového fondu odplatu maximálne vo výške 0,3 % ročne z priemernej čistej hodnoty majetku, a to v garantovanom aj negarantovanom dôchodkovom fonde. Za vedenie účtu môže dôchodková správcovská spoločnosť (DSS) účtovať maximálne 1 % z príspevku sporiteľa pred pripísaním dôchodkových jednotiek na jeho osobný dôchodkový účet. Odplata za zhodnotenie majetku v dôchodkovom fonde je 10 % zo zhodnotenia nad maximálnou aktuálnou hodnotou dôchodkovej jednotky za posledné 3 roky. DSS nemá právo na odplatu za zhodnotenie majetku, ak suma vypočítaná podľa zákonom určeného vzorca, ktorý sa používa na výpočet odplaty, má zápornú hodnotu. Navyše, poplatky sú účtované aj Sociálnej poisťovni za správu úspor, ktorých výška je 0,25 % z výšky príspevku na dôchodkové sporenie. Vo fondoch 3. piliera je účtovaná odplata za správu doplnkového dôchodkového fondu, ktorá nesmie podľa zákona o doplnkových dôchodkových spoločnostiach (DDS) presiahnuť v roku 2016 hranicu 1,6 % z priemernej ročnej čistej hodnoty majetku v príspevkovom doplnkovom fonde a 0,8 % vo výplatnom doplnkovom dôchodkovom fonde. Odplata za zhodnotenie majetku v príspevkovom doplnkovom dôchodkovom fonde je maximálne 10% zo zhodnotenia majetku vo fonde nad maximálnou aktuálnou hodnotou doplnkovej dôchodkovej jednotky dosiahnutou po 1. januári 2010. DDS nemá právo na odplatu za zhodnotenie majetku, ak suma vypočítaná podľa zákonom určeného vzorca, ktorý sa používa na výpočet odplaty, má zápornú hodnotu. DDS má nárok na odplatu do výšky maximálne 5 % hodnoty zostatku na osobnom účte účastníka pri prestupe do inej DDS v období do jedného roka. Ak od uzatvorenia účastníckej zmluvy uplynul viac ako 1 rok doplnková dôchodková spoločnosť nemá nárok na odplatu za prestup účastníka.

4. Zhrnutie

Ponuka finančných produktov dostupná domácnostiam sa javí byť na Slovenku na prvý pohľad široká. Nepriame obmedzenia však existujú najmä v bankovom sektore, s ktorým sa spravidla domácnosť stretne ako s dominantným sprostredkovateľom finančných produktov na trhu. Výnimku tvoria domácnosti, ktoré iné možnosti aktívne vyhľadávajú. Podiel takýchto domácností je ale obmedzený úrovňou finančnej gramotnosti, výškou príjmu, mierou úspor domácností, či tradíciou vnímania bánk ako jediných poskytovateľov finančných zdrojov.

Z hľadiska ponuky je výber investičných produktov v bankách obmedzený. Väčšina retailových bánk neponúka možnosť investovať do cenných papierov a iných sofistikovaných produktov finančného trhu, prípadne podmienka takejto ponuky presahuje príjmové a/alebo majetkové možnosti veľkej väčšiny slovenských domácností. Domácnosť má potom možnosť sa obrátiť na správcovské spoločnosti alebo brokerov sama alebo cez finančných

⁴ Dostupné na <http://www.bloomberg.com/news/articles/2015-10-27/an-investor-s-guide-to-fees-and-expenses>.

⁵ Viac na <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/>.

sprostredkovateľov, čo môže predstavovať ďalšie transakčné náklady vyplývajúce zo štúdia investičných produktov a výberu vhodného finančného sprostredkovateľa. Aj v tomto prípade pretrváva prekážka minimálnej sumy/vkladu pre realizáciu obchodu, ktorá sa môže pohybovať až do výšky niekoľko tisíc eur v závislosti od investičného produktu a od frekvencie investovania.

Čo sa týka prístupu domácností k investovaniu v zahraničí, obmedzenia môžu vyplývať najmä z výšky poplatkov vzhľadom na disponibilné zdroje slovenských domácností. Podobne ako pri otvorení bankového účtu v zahraničí, je možné zriadiť si v zahraničí aj brokerský účet na obchodovanie s cennými papiermi. V tomto prípade sa však môžu objaviť prípadné obmedzenia vo forme jazykovej bariéry, znalosti finančného prostredia danej krajiny či nutnosti fyzickej návštevy o.c.p..

Jedným z hlavných faktorov vplývajúcich na úroveň investovania do podielových fondov môžu byť poplatky (najmä vstupné poplatky a poplatky za správu fondu) účtované jednotlivými správcovskými spoločnosťami, ktoré sú na Slovensku podstatne vyššie v porovnaní s rozvinutými zahraničnými trhmi.

Ďalším z možných faktorov vplývajúcich na intenzitu investovania/sporenia v doplnkových dôchodkových fondoch (tretom pilieri) môže byť relatívne obmedzená spolupráca zamestnávateľov v oblasti príspevkov zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie. Spoluúčasť by totiž v prostredí len okrajového prístupu domácností na finančný trh mohla zohrávať dôležitejšiu úlohu v úhrnnom dôchodkovom zabezpečení.

Príjmové obmedzenie a nedostatok voľných finančných prostriedkov domácností sa javia byť fundamentálnym problémom v rozhodovaní domácností investovať. Dostupné mikroekonomické údaje naznačujú, že až polovica slovenských domácností ušetrí menej ako približne 50 EUR mesačne, čo vylučuje možnosť investovania do väčšiny dostupných investičných produktov ponúkaných finančnými inštitúciami. Navyše, ani horný kvintil rozdelenia slovenských domácností podľa bohatstva nedosahuje európsky priemer vo vlastníctve sofistikovaných finančných aktív (Cupák a Strachotová, 2015; ECB, 2016). To však môže byť dané tradíciou uprednostňovať vlastníctvo reálnych aktív, najmä hlavnej nehnuteľnosti, ako hlavný komponent bohatstva. Na druhej strane, u krajín s podobnou mierou úspor domácností ako na Slovensku, ako napríklad Taliansko, Spojené kráľovstvo, USA (OECD, 2016) môžeme v priemere sledovať výraznejšiu participáciu domácností na finančnom trhu (viď. tabuľka 1).

5. Referencie

Knižné zdroje

- Badarinza, C., Campbell, J.Y., Ramadorai, T. (2016). International Comparative Household Finance. *Annual Review of Economics*, vol. 8 (September): 111-144.
- Beck, T., Demirgüç-Kunt, A., Martinez Peria, M.S. (2007). Reaching out: Access to and use of banking services across countries. *Journal of Financial Economics*, 85 (1): 234-266.
- Cambell, J.Y. (2006). Household finance. *The Journal of Finance*, 61 (4): 1553-1604.
- Cocco, J.F. (2005). Portfolio choice in presence of housing. *Review of Financial Studies*, 18 (2): 535-567.
- Cupák, A., Strachotová, A. (2015). Výsledky druhej vlny HFCS. NBS OP 2/2015.
- European Central Bank (ECB) (2016). The Household Finance and Consumption Survey: results from the second wave. Statistics Paper Series No. 18/ December 2016.

Analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

- Gaudecker, H.-M. V. (2015). How Does Household Portfolio Diversification Vary with Financial Literacy and Financial Advice? *The Journal of Finance*, 70: 489–507. doi:10.1111/jofi.12231.
- Gomes, F., Michaelides, A. (2005). Optimal Life-Cycle Asset Allocation: Understanding the Empirical Evidence. *The Journal of Finance*, 60 (2): 869–904.
- Honohan, P. (2008). Cross-country variation in household access to financial services. *Journal of Banking and Finance*, 32 (11): 2493–2500.
- Christelis, D., Georgarakos, D., Haliassos, M. (2013). Differences in portfolios across Countries: Economic Environment versus Household Characteristics. *Review of Economics and Statistics*, 95 (1): 220–236.
- Khorana, A., Servaes, H., Tufano, P. (2009). Mutual Fund Fees Around the World. *Review of Financial Studies*, 22 (3): 1279–1310.
- Rooij, M. V., Lusardi, A., Alessie, R. (2011). Financial literacy and stock market participation. *Journal of Financial Economics*, 101 (2): 449–472.

Internetové zdroje

- Bloomberg (2015). Don't Get Ripped Off. An investor's guide to fees and expenses. Dostupné na <https://www.bloomberg.com/news/articles/2015-10-27/an-investor-s-guide-to-fees-and-expenses>.
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (2016). Dôchodkový systém. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/>.
- Národná banka Slovenska (2016). Poplatky a iné úhrady vyžadované bankou od klienta. Dostupné na: <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom-practicke-informacie/publikacie-a-vybrane-udaje/vybrane-udaje/poplatky-a-ine-uhrady-vyzadovane-bankou-od-klienta>.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) (2016). Household savings (indicator). doi: 10.1787/cfc6f499-en. Dostupné na: <https://data.oecd.org/hha/household-savings.htm>.
- Slovenská asociácia správcovských spoločností (2016). Základné údaje o otvorených podielových fondoch. Dostupné na: <http://www.ass.sk/Default.aspx?CatID=31>.

6. Prílohy

Tabuľka 2 Prehľad ponuky a nákladov investičných produktov na území SR

Finančné aktívum	Ponuka	Náklady	Minimálna investovaná suma/vklad
Sporiaci účet	<ul style="list-style-type: none"> široká ponuka sporiacich účtov a vkladných knižiek v bankách s výpovednou lehotou alebo bez, sporiace účty pre deti 	<ul style="list-style-type: none"> vstupné poplatky a poplatky za vedenie účtu (väčšinou 0 EUR) poplatok za zrušenie (0 - 7 EUR) poplatok za predčasný výber (v závislosti od banky, až do 5 %) 	<ul style="list-style-type: none"> od 0 - 10 EUR mesačne pri pravidelnom sporení od 300 EUR pri nepravidelnom sporení
Terminovaný vklad	<ul style="list-style-type: none"> štandardné terminované vklady s viazanosťou 1, 3, 6, 12, 24, 36 mesiacov (niekedy až do 60 mesiacov) 	<ul style="list-style-type: none"> zriadenie, vedenie a zrušenie (väčšinou 0 EUR) predčasný výber (až do 100 % sumy úrokov) povinnosť v banke viesť bežný účet (väčšinou nie) 	<ul style="list-style-type: none"> od 0 - 1 000 EUR (v závislosti od banky a dĺžky fixácie)
Stavebné sporenie	<ul style="list-style-type: none"> v ponuke štandardné stavebné sporenie, stavebné sporenie pre juniorov a seniorov stavebné sporenia ponúkané tromi sporiteľňami 	<ul style="list-style-type: none"> vstupné poplatky (min. 20 EUR/ 0,9 % z cieľovej sumy) poplatok za vedenie zmluvy (väčšinou 12 EUR p.a.) zrušenie zmluvy (0 - 1,5 % z cieľovej sumy alebo 0 - 90 EUR, v závislosti od počtu rokov od uzavretia zmluvy) 	<ul style="list-style-type: none"> Formálny minimálny mesačný vklad nie je v praxi vyžadovaný a jeho neplnenie nevedie k nijakej sankcii minimálny ročný vklad na získanie plnej štátnej prémie v roku 2016 bol 1 327,8 EUR
Podielové fondy (bližšie detaily v tabuľke 3)	<ul style="list-style-type: none"> široká ponuka podielových fondov (akciové a dlhopisové fondy, fondy fondov, fondy peňažného trhu, zmiešané fondy realitné fondy, iné) najmä u mimo bankových o.c.p. rôznorodá kvalita podielových fondov v závislosti od o.c.p. 	<ul style="list-style-type: none"> vstupné poplatky (0 - 5 % z investovanej sumy) správčenské poplatky (1 - 5 % ročne), najvyššie v akciových a realitných fondoch, najnižšie vo fondoch krátkodobých investícií výstupné poplatky (0 - 5 %), väčšinou však nie sú účtované 	<ul style="list-style-type: none"> v závislosti od frekvencie investovania od 10 EUR mesačne pri pravidelnom investovaní od 300 - 1 000 EUR pri jednorazovom investovaní
Dôchodkové sporenie	<ul style="list-style-type: none"> limitovaný výber a kvalita fondov v porovnaní s podielovými fondmi ponúkaných o.c.p. na Slovensku pôsobia 4 DDS ponúkajúce spolu 17 fondov (rastové/akciové, vyvážené alebo konzervatívne fondy) a 6 DSS 	<ul style="list-style-type: none"> poplatky v druhom pilieri: <ul style="list-style-type: none"> poplatok za vedenie účtu max. 1 % zo sumy príspevkov poplatok za správu dôchodkového fondu max. 0,3 % z hodnoty majetku vo fonde poplatok za zhodnotenie max 10 % zo zhodnotenia majetku vo fonde 	<ul style="list-style-type: none"> v rámci II. Piliera sa odvádza 4,25 % z hrubej mzdy zamestnanca v rámci III. piliera zamestnanec môže odvádzať ľubovoľné % zo mzdy zamestnávateľ môže prispievať do 6 % zo mzdy zamestnanca a pri rizikových povolaniach je povinný

Analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

	ponúkajúce spolu 20 fondov (akciové, zmiešané, a indexové negarantované fondy a dlhopisové garantované fondy)	<ul style="list-style-type: none"> poplatky v tretom pilieri: <ul style="list-style-type: none"> poplatok za správu (od roku 2016 max. 1,6 % p.a. a v príspevkovom fonde 0,8 % v doplnkovom fonde) poplatok za zhodnotenie (od roku 2014 max 10 % zo zhodnotenia) poplatok za prestup účastníka do inej DDS (max 5 % z hodnoty na osobnom účte do roka od uzatvorenia zmluvy; zadarmo po roku) poplatok za odstupné (až do výšky 5 % z hodnoty na osobnom účte) 	prispievať 2 %
Poistenie	<ul style="list-style-type: none"> v ponuke kapitálové alebo investičné životné poistenie v kombinácii s krytím rizík obmedzená ponuka podielových fondov (iba tie, ktoré ponúkajú poisťovne) 	<ul style="list-style-type: none"> vysoké počiatkové poplatky (počiatkové podielové jednotky alebo alokačné percento) variabilné poplatky (nákupné poplatky) administratívne poplatky + sekundárne "management fee" priemerná ročná výška poplatkov stiahnutá z platby do IŽP bez existencie pripoistení ("čisté IŽP") sa môže pohybovať až do 8-25 % (v závislosti od poisťovne a dĺžky horizontu sporenia) 	<ul style="list-style-type: none"> v závislosti od krytia rizík a požadovaných investovaných súm do podielových fondov pravidelne od niekoľko 10 EUR mesačne jednorazovo od 1 000 - 3 000 EUR
Investovanie do cenných papierov	<ul style="list-style-type: none"> investovanie do cenných papierov v ponuke u brokerov s "kamennými" pobočkami alebo "online" platformami v ponuke hypotekárne záložné listy, akcie a dlhopisy, ETF, drahé kovy, komodity, meny, finančné deriváty Obchodovanie na burzách v regióne, ale aj v Amerike, Európe alebo Ázii 	<ul style="list-style-type: none"> poplatky sa líšia v závislosti od brokera a od trhov, kde sa cenný papier obchoduje poplatok od 0,02 - 1,5 % zo zrealizovaného obchodu alebo minimálne pevné poplatky od 2 do 30 EUR- v závislosti od brokera d ďalšie poplatky zahŕňajú: založenie majetkového účtu, poplatok za vedenie majetkového účtu, poplatky za poradenstvo, za poskytnutie dát alebo sankčné poplatky 	<ul style="list-style-type: none"> u niektorých brokerov bez obmedzenia štandardne od 500 - 10 000 EUR

Poznámka: detailné informácie o poplatkoch vybraných produktoch v bankách sú dostupné na <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom-prakticke-informacie/publikacie-a-vybrane-udaje/vybrane-udaje/poplatky-a-ine-uhrady-vyzadovane-bankou-od-klienta>.

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe dostupných informácií od zástupcov finančných inštitúcií, všeobecných obchodných podmienok jednotlivých finančných produktov, a sadzobníkov a poplatkov jednotlivých spoločností

Analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

Tabuľka 3 Prehľad základných ukazovateľov o otvorených podielových fondoch

Typ fondu	Minimálna výška prvej investície (medián v EUR)	Vstupné poplatky (medián v %)	Výstupné poplatky (medián v %)	Poplatok za správu deponitára p.a. (medián v %)
Fondy peňažného trhu	150	0,10	0,00	0,42
Fondy krátkodobých investícií	500	0,38	0,00	0,42
Dlhopisové fondy	500	2,00	0,00	0,96
Akciové fondy	350	4,00	0,00	1,60
Zmiešané fondy	200	2,50	0,00	1,50
Štruktúrované fondy	150	3,00	1,00	1,07
Realitné fondy	1 000	2,50	0,00	1,70
Fondy alternatívnych investícií	500	3,38	0,00	1,60
Fondy spolu	250	3,00	0,00	1,43

Poznámka: informácie o otvorených podielových fondoch k 16.9. 2016.

Zdroj: Slovenská asociácia správcovských spoločností; vlastné spracovanie

Andrej Cupák (analytici@nbs.sk)